

den som en midlertidig Reform, kunde man nok nøjes med den Sondring, der er truffen i Straffeloven af 7. Maj 1881, selv om man erkendte, at der paa et eller andet Punkt kunde være visse Mangler at rette. F. Eks. antydede jeg, at man kunde paa en anden Maade gøre en Sondring, og det forekommer mig næsten uafviselig nødvendigt at gøre noget mere, end der er gjort i Forslaget. Vi have talt om at følge Tyskernes Eksempel. Ja, Tyskerne ere jo i mange Henseender flinke Folk, og i mange Henseender tror jeg, man kunde staa sig ved at følge dem. Navnlig vilde jeg ikke nære stor Frygt derfor her, og naar Tyskerne kunne undtage Forbrydelser mod administrative Bestemmelser, Skattebestemmelser og lignende, fra den krigsretlige Straffepæle, forekommer det mig, at man uden Betænkelighed ogsaa kunde gøre det her. Det vilde være at gøre et lille Skridt, men det vilde hjælpe ikke saa lidt.

I det hele vilde jeg egentlig gerne præcisere som mit Synspunkt, at jeg synes, det ikke er saa vigtigt hverken for Staten eller for Borgerne, om en Sag behandles ved militær Ret eller ved borgerlig Ret, men det, som er vigtigt, er, at den behandles forsvarligt, saa at man varetager baade Statens Interesse i, at Forbrydelser opdages og straffes, og de enkelte Individuers Interesse i, at de ikke straffes for noget, som de ere uskyldige i, og ikke, naar de ere skyldige, straffes haardere, end det er rigtigt. Naar denne Interesse bliver varetaget lige godt ved begge Slags Domstole, forekommer det mig, at det andet Spørgsmaal i og for sig er ganske ligegyldigt. Men Sagen er den, at man kan ikke beholde de nuværende Fortrin ved de militære Retter, Fortrin, som især ere Billighed og Hurtighed, naar man vil have alle de samme Garantier, som de borgerlige Retter efter den nuværende Lovgivning give den enkelte og give Staten, og derfor føres man nødvendigt til den Slutning, at det rigtige maa være at begrænse Krigsretternes Jurisdiktion saa meget, som det kan ske uden at tilsidesætte det militærtekniske Tarv.

For Resten skal jeg i den Henseende indskyde, at der er en underlig Bestemmelse ved Krigsretterne, idet det faktisk

er Auditøren, som spiller den væsentligste Rolle. Han er ganske vist ikke Dømmer, han kan ikke stemme med, men det er ham, som raader og indstiller Straffen og i det hele er Leder. Men naar man nu ved, at Krigsretten væsentlig skal gaa ud paa at tage Hensyn til militærtekniske Regler og det militære Tarv, saa er det egentlig mærkeligt at sætte en Jurist til at være Leder af Krigsretten, uden at man har nogen Garanti for, at han har været militær. Der forlanges i Loven, at han skal være Jurist med første Karakter. Det er udmærket, han er altsaa formodentlig en flink Jurist. Men at han skal have tjent som menig eller som Sekondløjtnant eller Underofficer, forlanges ikke. Jeg tror dog, at man ved Ansættelsen af Auditøren tager Hensyn dertil. I alt Fald gjorde man det i min Ungdom. Jeg ved ikke, om man gør det nu, men det er ikke Lovens Bestemmelse.

Man kan paa mange andre Maader end dem, jeg har angivet, drage en Sondring mellem den militære og den borgerlige Jurisdiktion. Der er f. Eks. en Sondring, som jeg dog vil henlede det høje Tings Opmærksomhed paa findes i et saa praktisk Land som England. Der siger man, at der i og for sig ikke er noget i Vejen for, at alle Forbrydelser, begaaede af militære, kunne behandles ved Krigsretter, men saa snart man opdager, at det er en Forbrydelse af ganske borgerlig Karakter, skyder man den fra sig og sender den til de borgerlige Retter. En udmærket Regel, som der ogsaa kunde være Tale om at benytte her. Der er for Resten flere Sondringer, man kunde anvende, og jeg tror ikke, det vilde være noget, der vilde forstyrre hele Grundlaget eller volde stor Betænkelighed og Tvivl, om man forsøgte i en eller anden Henseende at sætte en snævrere Grænse for den militære Jurisdiktion, end der foreslaas i Forslagets § 1.

Med Hensyn til Appelretten har det vist sig fra flere Sider, at man nok kunde ønske den noget anderledes sammensat, og jeg udtalte, at jeg gerne saa, at Højesteret blev øverste Appellinstans. Jeg haaber, jeg udtalte mig sidst med fornødent Forbehold, for jeg maa tilstaa, at der svævede hele Tiden for mig dette, at man kunde egentlig bedst faa at vide, hvorledes det hele skulde være,